

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Димитър Илиев Костов

Научна специалност/Административно право и административен процес“/

РУ“Ангел Кънчев“

Относно: конкурс за „**професор**“ по професионално направление „Право“, научна специалност „Административно право и административен процес“ в УНСС.

Единствен кандидат в конкурса – **доц.д-р Надежда Христова Христова**

I.Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Международно право и право на ЕС“ при Юридическия факултет на УНСС съгласно Решение на АС № 6/11.12.2024г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 768/07.03.2025г. на Ректора на УНСС.

II.Доц.Надежда Христова е родена на 31.05.1975г. Завършва „Право“ през 1999г. в Юридическия факултет на УНСС. От 2000г. постъпва като асистент по Административно право и процес в Юридическия факултет на УНСС, като впоследствие последователно заема академичните длъжности „старши асистент“/2003г./, „главен асистент“/2006г./ и „доцент“/2018г./, която длъжност заема и понастоящем. През 2008г. придобива образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление „право“ /научна специалност „Административно право и административен процес“/. През посочения период практикува основно като юрист към Регионалната инспекция по околната среда и водите – София/2008-2009г./, адвокат в Софийска адвокатска колегия от 2013г. и арбитър в Арбитражния съд при Българска стопанска камара от 2022г.

III. За участието си в конкурса за професор кандидатът е представил списък от общо 14 публикации, разработени след придобиването на академичната длъжност „доцент“. В тях се включват една самостоятелна монография, участие в съавторство в три колективни монографии, статии, научни доклади, учебници и учебни помагала.

Следва да се подчертае, че основните приноси на кандидата са в научната област, по която е обявен конкурса и се съдържат в монографичния труд „Административноправен режим на защитените зони“, София, ИК- УНСС, 2024г. Поради добрата теоретична разработка заслужават положителна оценка и другите публикации на кандидата.

Всички посочени в списъка публикации са в специализирани научни издания и отговарят напълно на изискванията за академичност.

Необходимо е да се отбележи също , че на свое заседание от 11.11.2024г. Съветът по хабилитация при УНСС е дал положително становище относно съответствието на кандидатурата на доц. д-р Надежда Христова с количествените и качествени изисквания за участие в конкурса за „професор“, приети от АС.

IV. Доц.д-р Надежда Христов е утвърден преподавател в Юридическия факултет на УНСС. В продължение на вече 25 години провежда успешно семинарни занятия по дисциплините Административно право и административен процес, Данъчно право и Основи на правото. Провежда впоследствие лекционни курсове по Административно право, Административен процес, Миграционно право, Екологично право, Административноправен статут на гражданите и организациите пред специалност „право“, и „Административноправо и административен процес“ пред специалност „Публична администрация“. Също така, участва в разработката на учебници и учебни помагала с главна насоченост в областта на административното право и административния процес улесняващи подготовката на студентите в посочената област. Това се допълва с участието на кандидата с научни доклади в научни конференции, с обществени изяви като член на „Българска комисия на юристите – секция на международната комисия на юристите/сдружение за осъществяване на

дейност в обществена полза/, консултант на предаването „Законът и Темида“ и др.

Всичко това олицетворява много добрата теоретична подготовка на кандидата, добър опит в учебно-преподавателската дейност, обществена ангажираност, което в своята цялост заслужава несъмнено висока оценка.

V. Възможността за една обобщена характеристика на научно-изследователската дейност на доц. Христова се предопределя от наличието и естеството на представените в конкурса научни публикации.

Налагащият се общ извод е, че научните интереси на доц. Христова са в областта на административното право и административния процес. Нейното старание и постоянство в тази насока е очевидно. Заедно с това вниманието ѝ в случая към един специфичен обект на изследване - статутът на защитените природни територии и по-специално на защитените зони е под „погледа“, ако мога така да се изразя, на административноправния механизъм относно тяхното създаване, управление и защита. Резултат на всичко това са публикуваните и отбелязани по-горе научни изследвания като монографията „Административноправен режим на защитените зони“, София, ИК-УНСС, 2024г., съавторството в колективни монографии като „Мерки на административна принуда за опазване на защитените природни територии“ В: Правен режим на защитените природни територии/научно - практически анализ/, ИК-УНСС, София, 2023г. статиите „Фактически и правни основания за издаване на индивидуалните административни актове/доктринални и практико-приложни аспекти/ В: *Studia Iuris*/онлайн/, Пловдив, 2019, №2, „Оттегляне на административен акт“ в: Правна мисъл, Изд. на БАН, София, 2020, №3, учебник „Кратък курс по административно право и административен процес, София, ИК-УНСС и др.

VI. Както подчертахме вече, най-голямо внимание с оглед научните приноси на кандидата заслужава монографичният му труд. Той е в обем от 249 с.

Правилна е общата изходна позиция на автора, че опазването на околната среда е общопризнат проблем на нашето общество. Отразен е в основният ни закон - Конституцията на РБългария, която в чл.15 възлага като една от важните задачи на държавата да осигурява опазването и възпроизводството на околната среда. В тази връзка авторът посочва и приетият в съответствие с това конкретен правен механизъм в лицето на Законът за опазването на околната среда/ЗООС/, Законът за защитените територии/ЗЗТ/, Законът за биологичното разнообразие/ЗБР/ и други важни законодателни актове. Специално е подчертана ролята на ЗБР, който е и източникът на правният режим на защитените зони, имащи за свой обект на защита природата, казано в най-общия смисъл, намираща се в техните граници. Посочено е, че защитените зони са установени според закона като „част от Европейската екологична мрежа Натура 2000“. Попадащите в екологичната мрежа защитени зони се определят в съответствие с две основни директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО. Едната за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна, другата относно опазване на дивите птици. На тази основа с приетата от МС Националната стратегия за околна среда 2021-2030г. у нас са утвърдени 341 защитени зони, покриващи приблизително 35 % от територията на страната.

Отбелязаното напълно оправдава и специалният интерес на автора към правният аспект на уреждането на защитените зони като защитени природни обекти на територията на нашата страна.

Темата на хабилитационният труд не е била разработвана самостоятелно у нас. Трудът е първото цялостно научно изследване на административноправният статут на защитените зони като особено важни природни обекти на територията на страната ни. Представлява задълбочено научно изследване, обхващащо както материалноправната, така и процесуалноправната проблематика относно конституирането/създаването/, управлението и принудата във връзка с опазването на защитените зони. В този смисъл трудът следва да се оцени като самостоятелен теоретичен принос на автора.

Поставената научна задача – да изясни същността и съдържанието на административноправния режим на защитените зони е добре обоснована.

Бих могъл да отбележа, че тя е и успешно решена. За това са способствали правилно изградената структура на труда, обхващаща увод, три глави в логична последователност: „Обща характеристика на административноправния режим на защитените зони“, „Обявяване на защитените зони и оценка за съвместимост“ и „Мерки на административна принуда, прилагани за опазване на защитените зони“ и заключение. Използвани са основно историко-правният и сравнителноправният метод на изследване, привлечена е изключително богата съдебна практика, включваща ВАС, КС и ЕСПЧ и не на последно място, своето значение има и много добрата теоретична подготовка на кандидата. Както отбелязах, проблемът е проучен задълбочено и детайлно, което е позволило на автора да направи и съответните теоретични изводи, както и обосновани предложения „de lege ferenda“.

Изследването като научен труд е написано на ясен и стегнат език.

На тази основа могат да се посочат и по-важните приноси и интересни положения в него, отделно от цялостното поставяне и разработване на проблема.

Въпросът за една обща характеристика на административноправния режим на защитените зони би могъл да се разглежда като необходимост за хабилизационния труд и авторът добре е аргументирал това. Поставените въпроси в глава първа за правната същност на режима, за неговия обект, съдържание и органи на управление са анализирани обстойно, което запазва научната стойност на тази част на труда, което има своя приносен характер. Изхождайки от критерия „обект на въздействие“ на правния режим, в което отношение съществуват различни административноправни режими като „административноправен режим на земята“, „на собствеността“, на „природата и околната среда“ и др., авторът обосновано приема и обособяването на „административноправен режим на защитените зони“. Налице е сполучлив опит да представи обща дефиниция на понятие за „административноправен режим на защитените зони“/с.17/. Като основни негови компоненти са подчертани системата от материалноправни и процесуалноправни норми, уреждащи особеното

социално-правно положение на защитените зони, също и управлението на дейностите в тях с оглед обезпечаването на устойчивото им развитие.

Интерес заслужава от теоретична гледна точка направената допълнителна систематизация на цялостния административноправен режим на защитените зони. Тяхната относителна самостоятелност авторът определя като: 1. Режим на обявяване и промени в защитените зони, 2. Режим на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения и 3. Режим на административноправна принуда. Независимо от общият си обект – защитените зони, въпросните режими имат своите специфичности в управлението на очертаните три вида дейност., което е и добре аргументирано.

Приносен момент представляват и разсъжденията на автора относно характера и вида на заповедта на министъра на околната среда и водите, с която се утвърждава плана за управление на защитена зона. Изразявайки критично отношение към съдебната практика, която приема, че се отнася за общ административен акт, авторът представя теза за „нормативен“ административен акт. Акцентува основно на факта, че утвърждавайки плана за управление, органът на изпълнителната власт утвърждава фактически съдържащите се в него забрани и ограничения представляващи по съществото си правила за поведение, т.е. подзаконови правни норми. В допълнителна подкрепа изтъква, че за неспазването на въпросните забрани и ограничения законодателят предвижда административнонаказателна отговорност, т.е. налице са административни нарушения засягащи установен ред на държавно управление, с което на административноправни норми. В продължение на своята аргументация авторът приема, че заповедта и самият план за управление представляват едно цяло, тъй като „проверката на законосъобразността на заповедта е всъщност проверка на законосъобразността на самия план.“/с.44/. Така оспорването на въпросните заповеди следва да бъде по реда за оспорване на нормативните административни актове. Подробната аргументация в това отношение на автора заслужава внимание и несъмнено обогатява правната теория.

Обогатен е труда и с макар и краткото изложение на правните актове на ЕС относно европейскоправната и международноправната защита на защитените зони/с.90-99/. Те са представени в логична последователност и обхващат съответни регламенти, директиви и решения, което има своя теоретико-познавателен характер.

Изчерпателно и аналитично са очертани единадесетте фази на производството по обявяване на защитените зони. Прецизирани са такива важни въпроси като субектите, които могат да инициират това производство, като според автора те следва да се ограничат до органите за управление на защитените зони поради специалните им правомощия и познания в тази област, до тази част от обществените организации, които представляват юридически лица с нестопанска цел осъществяващи общественополезна дейност за опазване на природата, също до възможността за самосезиране от страна на министъра на околната среда и водите в качеството си на основен държавен орган за управление на защитените зони и др.

Разработени са и други важни с теоретическо и практическо значение въпроси. Например отговорът на автора за възможността заинтересованите лица да се защитят в случай, че Националният съвет по биологичното разнообразие/НСБР/ бездейства и не се произнася със становище по постъпилият пред него списък на защитени зони. В тази насока аргументите на автора са приемливи. Анализирайки подробно съотношението между разпоредбите на чл.21,ал.5, чл.64 и чл.256 АПК имащи определящо значение за случая, той изразява становище, че непроизнасянето на НСБР в установения 6 месечен срок ще подлежи на съдебен контрол, но като „процесуално бездействие“ на министъра на околната среда и водите, тъй като той е ръководещият производството орган и е негово задължението да организира произнасянето на съвета. При единственото условие , че е налице административно производство в ход и заповедта на министъра за обявяване на защитена зона като административен акт все още не е издадена./с.115/.

Бих подчертал специално добрата теоретична разработка на критичният анализ на чл.12, ал.7 ЗБР. Чрез въпросната разпоредба се изключват заповедите на министъра на околната среда и водите от съдебен

контрол. Позицията на автора е, че разпоредбата е противоконституционна, разкрива се и противоречие с международни актове. Аргументите в това отношение са и срещу решение на КС/№14 от 12.10.2021г./. Критиката на автора има и принципен характер, тъй като засяга много съществен проблем – установената от Конституцията/чл.120/ „обща клауза“ за оспорване на административните актове и допустимите изключения от нея. Съвсем основателно авторът обръща внимание, че нито в конституцията, нито в законодателството са предвидени обективни критерии за изключването на административните актове от съдебен контрол. Липсва такъв и по отношение изключването на заповедите на министъра на околната среда и водите от съдебен контрол. В тази връзка авторът представя едно задълбочено обсъждане на проблема и защита на тезата, че разпоредбата на чл.12, ал.7 ЗБР разкрива противоречие с конституцията и другите посочени от автора актове и следва да бъде отменена. Акцентува се, че е налице съществено противоречие с едно от „основните конституционни права“ на гражданите – правото на защита/чл.56/ и също с едно от „основните начала“ - гарантиране и защита от закона на правото на собственост, в частност и частната собственост, която е неприкосновена /чл.17/.

По подобие на производството по обявяването на защитени зони, в труда всеобхватно и последователно са анализирани четерите етапа на процедурата по оценка на съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони: 1.сезиране чрез „уведомление“ на компетентният орган от страна възложителя на плановете и пр., 2.„проверка за допустимостта им“,3. „преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие“ на въпросните планове, програми и пр. също от компетентният орган върху предмета на опазване на защитените зони и 4.“оценка на степента на въздействието им“ върху защитените зони. Производството правилно е характеризирано като специално административно производство, приключващо в крайна сметка с индивидуални административни актове под формата на „решения“ в два аспекта – „съгласуване“ или „несъгласуване“ на плановете, програмите и пр., които подлежат на оспорване по реда на АПК.

Заслужава внимание и тази негова част, в която авторът е потърсил изясняване на специфичното за административната принуда и нейното прилагане в опазването на защитените зони. Изследвани са, систематизирани и анализирани добре принудителните административни мерки/ПАМ/, както и административните наказания в разглежданата област.

Както беше отбелязано по-горе, добра теоретична стойност имат и останалите публикации. В тази връзка бих посочил статиите „Фактически и правни основания за издаване на индивидуалните административни актове/доктринални и практико-приложни аспекти/, В: *Studia Iuris*/онлайн/, Пловдив, 2019, №2; „Оттегляне на административен акт“ В: *Правна мисъл*, изд на БАН, С., 2020, №3; „Оспорване на отказ да се допусне възобновяване на производство по издаване на административен акт“, *Научни трудове, ИК-УНСС*, С., 2023, №4 и др.

Подобавящи следва да се оцени и обхванатата богата съдебна практика в ВАС, КС и ЕСПЧ.

Достойнство на хабилитационния труд са и немалкото предложения *de lege ferenda* направени от автора, които биха спомогнали за усъвършенстване на правната уредба в разглежданата област.

VII. В порядъка на критични бележки си позволявам да отбележа, че не намирам основание за особено важни такива. Все пак, ще посоча например изразеното в труда мнение, че „споразумението“ между нарушителя и административнонаказващият орган е израз на метода на убеждението. Това препоръчвам да бъде преосмислено от автора, тъй като споразумението е санкционен акт и форма за реализация на административнонаказателната отговорност. То съдържа наказание и безспорно е израз на административната принуда, т.е. на метода на принуждението. Вижда се също известно дублиране в предложенията за изменение на чл.3,ал.3 и чл.6,ал.1 ЗБР, някои увлечения в изложението,

например за редовното действие на административните актове на с. /84-85/ и пр.

Дължа да отбележа обаче, че отбелязаното ни най-малко може да промени общата ми положителна оценка на хабилитационния труд на кандидата. Бих препоръчал той да продължи да работи със същото усърдие и творческа енергия и за в бъдещ

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основание на констатациите, изложени по-горе, оценявам **положително** цялостната учебно-преподавателска и научно-изследователска работа на кандидата. Считаю, че тя отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ за заемане на длъжността „ПРОФЕСОР“ и препоръчвам на почитаемото Научно жури да предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет при УНСС да избере **доц.д-р Надежда Христова Христова** на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ по обявления от УНСС конкурс по професионално направление 3.6.Право/специалност Административно право и административен процес/.

04.04.2025г.

Рецензент:

/Проф.д-р Д.Костов/

REVIEW

by **Prof. Dr. Dimitar Iliev Kostov**

Scientific speciality/Administrative law and administrative procedure/

RU "Angel Kanchev"

Subject: competition for "**professor**" in the professional field "Law", scientific specialty "Administrative Law and Administrative Procedure" at the UNWE.

The only candidate in the competition - **Assoc.Prof. Dr. Nadezhda Hristova**

I. The competition is announced for the needs of the Department of International Law and EU Law at the Faculty of Law of the UNWE in accordance with the Decision of the AC No. 6/11 December 2024. I participate as a member of the scientific jury of the competition according to the Order No 768/07.03.2025 of the Rector of the UNWE.

Prof. Nadezhda Hristova was born on 31 May 1975. She graduated in Law in 1999 at the Law Faculty of the UNWE. Since 2000 she joined the Faculty of Law of the UNWE as an assistant professor in Administrative Law and Procedure, and subsequently held the academic positions of "Senior Assistant Professor" in 2003, "Chief Assistant Professor" in 2006 and "Associate Professor" in 2018, which position she currently holds. In 2008 she obtained the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field "Law" /scientific specialty "Administrative Law and Administrative Procedure"/. During this period she practiced mainly as an in-house lawyer at the Regional Environmental and Water Inspectorate - Sofia/2008-2009/, attorney at the Sofia Bar Association since 2013 and arbitrator at the Arbitration Court at the Bulgarian Industrial Association since 2022

III. For her participation in the competition for professor, the candidate has submitted a list of 14 publications developed after obtaining the academic position of associate professor. These include one independent monograph, co-authorship of three collective monographs, articles, scientific reports, textbooks and teaching guides.

It should be emphasized that the main contributions of the candidate are in the scientific field of the competition and are contained in the monographic work "Administrative and Legal Regime of Protected Areas", Sofia, UNWE, 2024. Due to the good theoretical development, the other publications of the candidate deserve a positive evaluation.

All publications listed are in specialized scientific journals and fully meet the requirements for academic standing.

It should also be noted that at its meeting of 11 November 2024 the Habilitation Council at the UNWE gave a positive opinion on the compliance of the candidacy of Assoc. Prof. Dr. Nadezhda Hristova with the quantitative and qualitative requirements for participation in the competition for "professor", adopted by the AC.

IV. Assoc.Prof. Dr. Nadejda Hristov is an established lecturer at the Faculty of Law of the UNWE. For 25 years she has been successfully conducting seminar classes in the disciplines of Administrative Law and Administrative Procedure, Tax Law and Fundamentals of Law. She subsequently conducts lecture courses in Administrative Law, Administrative Procedure, Migration Law, Environmental Law, Administrative Status of Citizens and Organizations for the Law Degree, and Administrative Law and Administrative Procedure for the Public Administration Degree. Also, she participates in the development of textbooks and teaching guides with the main focus in the field of administrative law and administrative procedure facilitating the preparation of students in the above field. This is complemented by the candidate's participation in scientific conferences with scientific papers, public appearances as a member of the "Bulgarian Commission of Jurists - Section of the International Commission of Jurists / Association for the implementation of activities for public benefit /, consultant to the program "The Law and Themis", etc.

All this embodies the very good theoretical preparation of the candidate, good experience in teaching and public engagement, which in its entirety deserves undoubtedly high praise.

V. The possibility of a generalized characterization of the scientific research activity of Assoc. Prof. Hristova is predetermined by the presence and nature of the scientific publications presented in the competition.

The general conclusion is that the scientific interests of Prof. Hristova are in the field of Administrative Law and Administrative Procedure. Her diligence and perseverance in this direction is obvious. At the same time, her attention in this case to a specific object of study - the status of protected natural areas and protected areas in particular - is under the "gaze", if I may put it that way, of the administrative law mechanism concerning their establishment, management and protection. The result of all this are the scientific studies published and noted above, such as the monograph "Administrative Law Regime of Protected Areas", Sofia, IC-UNWE, 2024, co-authorship in collective monographs such as "Measures of Administrative Coercion for the Protection of Protected Natural Areas" In: Legal Regime of Protected Natural Areas /Scientific - Practical Analysis/, IC-UNWE, Sofia, 2023. "Factual and legal grounds for issuing individual administrative acts/doctrinal and practical-applied aspects/ In.

VI. As we have already stressed, the monographic work deserves the greatest attention in view of the scientific contributions of the candidate. It has a volume of 249 pp.

The author's general starting position that environmental protection is a universally recognized problem of our society is correct. It is reflected in our basic law - the Constitution of the Republic of Bulgaria, which in Article 15 assigns as one of the important tasks of the state to ensure the protection and reproduction of the environment. In this regard, the author also points to the specific legal mechanism adopted in accordance with this in the face of the Environmental Protection Act /EPA/, the Protected Areas Act /PAA/, the Biodiversity Conservation Act /BDCA/ and other important legislative acts.

Special emphasis is placed on the role of the Biodiversity Conservation Act, which is also the source of the legal regime of protected areas, which have as their object of protection the nature, in the most general sense, located within their boundaries. It is pointed out that protected areas are established under the law as 'part of the European ecological network Natura 2000'. The protected areas falling within the ecological network are designated in accordance with two key European Union Directives, Directive 92/43/EEC and Directive 2009/147/EC. One on the conservation of natural habitats and wild flora and fauna, the other on the conservation of wild birds. On this basis, 341 protected areas, covering approximately 35% of the country's territory, have been established by the National Environment Strategy 2021-2030 adopted by the Council of Ministers.

This fully justifies the author's special interest in the legal aspect of the regulation of protected areas as protected natural sites on the territory of our country.

The topic of the habilitation thesis has not been developed independently in our country. The work is the first comprehensive scientific study of the administrative and legal status of protected areas as particularly important natural sites on the territory of our country. It is an in-depth scientific study covering both substantive and procedural legal issues concerning the constitution/creation/, management and enforcement in relation to the protection of protected areas. In this, the work should be assessed as an independent theoretical contribution of the author

The set scientific task - to clarify the nature and content of the administrative and legal regime of protected areas is well justified. I could note that it has been successfully solved. This was facilitated by the properly constructed structure of the work, comprising an introduction, three chapters in a logical sequence: 'General characteristics of the administrative-legal regime of protected areas', 'Designation of protected areas and compatibility assessment' and 'Measures of administrative coercion applied for the protection of protected areas' and a conclusion. Mainly the historical-legal and comparative-legal methods of research are used, an extremely rich case law is drawn upon, including the SAC, the CC and the ECHR, and last but not least, the very good theoretical background of the candidate has its importance. As I have noted, the problem has been studied in depth and detail, which has enabled the author to

draw the relevant theoretical conclusions as well as reasoned proposals "*de lege ferenda*".

The study as a scientific work is written in clear and concise language.

On this basis, the more important contributions and interesting points in it can be pointed out, apart from the overall framing and development of the problem.

The question of a general characterization of the administrative law regime of protected areas could be seen as a necessity for the habilitation thesis and the author has argued this well. The questions raised in Chapter One about the legal nature of the regime, its object, content and governing bodies have been analysed extensively, which preserves the scientific value of this part of the work, which has its own contribution. Starting from the criterion of the "object of impact" of the legal regime, in which respect there are different administrative law regimes such as "administrative law regime of land", "of property", of "nature and environment", etc., the author justifiably accepts the distinction of "administrative law regime of protected areas". There is a successful attempt to present a general definition of the concept of "administrative legal regime of protected areas"/p.17/. The system of substantive and procedural legal norms governing the special socio-legal status of protected areas, as well as the management of activities in them with a view to ensuring their sustainable development, are highlighted as its main components.

From a theoretical point of view, the further systematization of the overall administrative and legal regime of protected areas is interesting. The author defines their relative autonomy as: 1. Regime of establishing and amendment of the protected areas. 2. Regime of compatibility assessment of plans, programmes, projects and investment proposals, 3. Regime of administrative law enforcement. In spite of their common object - protected areas, the regimes in question have their specificities in the management of the three types of activity outlined, which is well argued.

The author's reflections on the nature and type of the order of the Minister of Environment and Water, who approves the management plan for a

protected area, are also a contribution. While expressing a critical attitude towards the case-law, which considers that it refers to a general administrative act, the author presents a thesis of a 'normative' administrative act. The author emphasises the fact that, by approving the management plan, the executive authority approves the actual prohibitions and restrictions contained therein, which are, in essence, rules of conduct, i.e. subordinate legal norms. In the alternative, the applicant submits that the legislator provides for administrative liability for non-compliance with the prohibitions and restrictions in question, i.e. there are administrative offences affecting an established order of public administration, and thus administrative law rules. In continuation of his reasoning, the author considers that the order and the management plan itself constitute one, since "the verification of the lawfulness of the order is in fact a verification of the lawfulness of the plan itself" (p. 44). Thus, the challenge to the orders in question should be under the procedure for challenging normative administrative acts. The author's detailed reasoning in this respect is noteworthy and undoubtedly enriches legal theory.

The work is also enriched by the, albeit brief, exposition of the EU legal acts on the European and international legal protection of protected areas/s.90-99/. They are presented in a logical sequence and cover relevant regulations, directives and decisions, which has its own theoretical and cognitive character.

The eleven phases of the protected area designation process are outlined in a comprehensive and analytical manner. Important issues such as the subjects who can initiate this procedure are specified, and in the author's opinion they should be limited to the protected area management bodies due to their special powers and knowledge in this field, to the part of public organizations that represent non-profit legal entities carrying out public benefit activities for nature conservation, also to the possibility of self-referral by the Minister of Environment and Water as the main state body for the management of the

Other important issues of theoretical and practical significance have also been developed. For example, the author's response on the possibility for stakeholders to defend themselves in case the National Biodiversity Council/NBDC does not act and does not issue an opinion on the list of protected areas submitted to it. In this respect, the author's arguments are acceptable. Analysing in detail the correlation between the provisions of Article 21(5), Article

64 and Article 256 of the Code of Administrative Procedure relevant to the case, she expresses the opinion that the failure of the NBDC to act within the prescribed six-month period would be subject to judicial review, but as a "procedural omission" of the Minister of Environment and Water, since he is the authority in charge of the proceedings and it is his duty to organise the Council's decision. On the sole condition that there are administrative proceedings in progress and the Minister's order declaring a protected area as an administrative act has not yet been issued.

I would particularly highlight the good theoretical elaboration of the critical analysis of Article 12(7) of the BDA. The provision in question excludes orders of the Minister of the Environment and Water from judicial review. The author's position is that the provision is unconstitutional and a contradiction with international instruments is revealed. Arguments in this respect are also against the decision of the CC/ No. 14 of 12.10.2021. The author's critique is also of a principled nature, as it concerns a very significant problem - the "general clause" for challenging administrative acts and the permissible exceptions to it established by the Constitution/Article 120. The author quite rightly draws attention to the fact that neither the Constitution nor the legislation provides objective criteria for the exclusion of administrative acts from judicial review. Nor is there any such criterion with regard to the exclusion of orders of the Minister for the Environment and Water from judicial review. In this connection, the author presents a thorough discussion of the problem and defends the thesis that the provision of Article 12(7) of the BDA reveals a contradiction with the Constitution and the other acts mentioned by the author and should be repealed. It is emphasized that there is a substantial contradiction with one of the "fundamental constitutional rights" of citizens - the right to protection /Article 56/ and also with one of the "fundamental principles" - guarantee and protection by law of the right to property, in particular private property, which is inviolable /Article 17/.

Similarly to the procedure for declaring protected areas, the work comprehensively and consistently analyzes the four stages of the procedure for assessing the compatibility of plans, programs, projects and investment proposals with the subject and objectives of conservation of protected areas: 1. "assessment of the likely degree of negative impact" of the plans, programmes,

etc. in question, also by the competent authority, on the object of protection of the protected areas, and 4. "assessment of the extent of their impact" on the protected areas. The procedure is correctly characterised as a special administrative procedure, ultimately resulting in individual administrative acts in the form of 'decisions' in two respects - 'agreement' or 'disagreement' with the plans, programmes, etc., which are subject to challenge under the procedure of the Code of Administrative Procedure.

It is also noteworthy the part of the report in which the author has sought to clarify the specifics of administrative coercion and its application in the protection of protected areas. Administrative coercive measures/ACMs/ as well as administrative penalties in the area under consideration have been well studied, systematized and analyzed

As noted above, there is good theoretical value in the other publications. In this regard, I would point out the articles "Factual and legal grounds for issuing individual administrative acts/doctrinal and practical-applied aspects/, In: Studia Iuris/online/, Plovdiv, 2019, No. 2; "Withdrawal of an administrative act" In: Legal thought, Bulgarian Academy of Sciences, S., 2020, No. 3; "Challenging the refusal to allow the resumption of proceedings for the issuance of an administrative act", Scientific works, IC-UNWE, S., 2023, No. 4, etc.

The extensive case law covered by the SAC, the CC and the ECHR should also be duly appreciated.

A merit of the habilitation thesis are also the numerous *de lege ferenda* proposals made by the author, which would help to improve the legal framework in the area under consideration.

VII. In the way of critical remarks, I take the liberty of noting that I find no grounds for particularly important ones. However, I will point out, for example, the opinion expressed in the work that the "agreement" between the offender and the administrative sanctioning authority is an expression of the method of persuasion. This I recommend to be reconsidered by the author, since the agreement is a sanctioning act and a form of realization of administrative

liability. It contains punishment and is undoubtedly an expression of administrative coercion, i.e. the method of coercion. There is also some duplication in the proposals for amendment of Article 3(3) and Article 6(1) of the BIA, some preoccupations in the statement, for example on the regularity of the administrative acts of the s. /84-85/ etc.

I must note, however, that what has been noted cannot in the least alter my overall positive assessment of the candidate's habilitation thesis. I would recommend that he continue to work with the same diligence and creative energy in future

CONCLUSION

On the basis of the findings outlined above, I positively evaluate the overall teaching and research work of the candidate. I consider that she fully meets the requirements of the LDAPRB for holding the position "PROFESSOR" and I recommend the Honorable Scientific Jury to propose to the Faculty Council of the Faculty of Law at the UNWE to elect **Assoc. Prof. Dr. Nadejda Hristova Hristova** to the academic position "**PROFESSOR**" in the competition announced by the UNWE in the professional field 3.6.Law /Specialty Administrative Law and Administrative Process/.

04.04.2025r.

Reviewer:

/Prof.Dr. D.Kostov/